

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„Maar bij u is vergeving.....”
Psalm 130 : 4a.

Psalm 130 is één van de liederen hamaäloth, die de Israelieten zongen, wanneer zij uit alle delen van het land optrokken naar Jeruzalem, om daar de grote feesten mee te vieren. Pelgrimsliederen, geliefd tot op vandaag in de gemeente des Heeren bij de opgang naar het Jeruzalem, dat boven is!

In deze psalm spreekt iemand, geleerd door de Heilige Geest, die het heeft ondervonden in al zijn vreselijkheid wat het is, zondaar voor God te zijn. Maar die ook heeft ervaren de zalige rijkdom van de genade. Zelfs toen hij onderging in de diepten van zijn ongerechtigheid hield hij niet op tot God te roepen met bidden en smeken, want hij kende de Heere als een genadig God in de Messias. Wij zien hier een kind des Heeren in zijn geloof werkzaam.

Uit de diepten roep ik tot U, o Heere!
Gewoonlijk brengen de diepten tot zwijgen, wat zij hebben verzwolgen. Maar de diepten, waarin de dichter verzonk, versmoorden zijn stem niet. Juist in de diepten roept hij tot de Heere, roept hij tot Jehova, zijn genadige God in Christus. In de diepte blijft het geloof grijpen naar de God der redding, trekt zich op aan die almachtige arm.

Uit de diepte roep ik tot U, o Heere! Er is veel verschil in bidden. Verschil in diepte, in innigheid, in geloof!

Velen bidden, maar weinigen roepen. Roepen tot God bij het wegzinken in de diepte, roepen, omdat ze niet meer kunnen leven zonder een antwoordende God in Christus. In de diepte leren we roepen. En daarom: het is de moeite waard in de diepte te worden gebracht, om daar dit roepen te leren. En we kunnen wel zeggen, dat we niet weten, wat echt bidden is, zolang we nooit hebben geroepen. De dichter is in de diepte niet wanhopig. Hij is wel benauwd, maar niet vertwijfeld. Dat blijkt uit de Naam, waarmee hij God aanroept. O, HEERE! Jehova! Hij kent de Heere als zijn Bondsgod, die een gaarne vergevend God is. En hij oefent geloof in die God.

Zo Gij Heere de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving. Wat is dit een kostelijk **maar**. Het **maar** des geloofs. Maar bij U is vergeving. Hoeveel maars zijn vrucht van twijfel en ongelooft. De Heere is wel goed, maar..... Nee, dan dit maar: Maar de Heer' zal uitkomst geven, Hij Die 's daags Zijn gunst gebiedt. Of dit: Ik ben wel ellendig en noodruftig, maar de Heere denkt aan mij. Of dit: Maar God zal verandering geven; d' Allerhoogste maakt het goed. Maar bij U is vergeving.

Dit maar volgt op de hartelijke belijdenis van de ongerechtigheden, die bezwaren en benauwen. Heere, wie ben ik? Zo Gij de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Waar zal ik dan blijven? Waar was mijn hoop, mijn moed gebleven? Een verloren zaak. Gij de Heilige, de Reine; ik, de onheilige, de onreine. Ik ben van Uwe wet te schenden, krom van lenden. Maar, maar Heere, uit de diepten roep ik tot U. Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving. Hier is geloofsgebed, tevens geloofsbelijdenis. Dit maar stelt zich tegen de wanhoop, waartoe de duivel zoekt te brengen. De

wanhoop zegt: er is voor u geen vergeving, want ge hebt boven alle maat gezondigd. Maar het geloof zegt: maar bij U is vergeving. Want het levend geloof houdt God voor waarachtig in Zijn belofte van schuldvergeving voor allen, die schuldverslagen tot Hem vluchten. Al waren uwe zonden als scharlaken, Ik zal ze maken als sneeuw en als witte wol, Ik delg uw overtredingen uit als nevel, op grond van het verzoeningswerk van Mijn Zoon. En hetgeen uit Mijn lippen ging, blijft vast en ongebroken. Maar bij U is vergeving. Het is heerlijk waar! God vergeeft gaarne.

Het betekent niets voor mensen, die nooit uit de diepten leerden roepen. Ze kunnen nog wel zonder vergeving leven. Maar zalige waarheid voor hen, die de diepten van ontdekking kennen. Zij mogen via het „maar” des geloofs opklimmen tot de wondere hoogte van Gods verzoende gemeenschap in Christus. En dan:

Die gunst heeft God Zijn volk bewezen, opdat Gij gevreesd wordt! Recht kinderlijk gevreesd.

Ds. M. Vlietstra.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 69

HOOFDSTUK V.

Artikel VIII (vervolg).

We herhalen nog even de inhoud ervan. Allereerst:

„Alzo verkrijgen zij dan dit, niet door hun verdienste of krachten, maar uit de genadige barmhartigheid Gods, dat zij noch ganselijk van het geloof en de genade uitvallen, noch tot het einde toe in de val blijven of verloren gaan.

Hetwelk, zoveel hen aangaat, niet alleen lichtelijk zou kunnen geschieden, maar ook ongetwijfeld geschieden zou.”

In geen enkel opzicht mag Gods kind de zaligheid verwachten op grond van zijn „volharding” als zodanig. Maar wel van het feit, dat de Heere Zijn volk **bewaart** tot de zaligheid.

Want ach, wat zou er van terecht komen, zo het **zichzelf** moest bewaren en zelf de volharding moest bewerken!

Is het niet tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed? En belijdt de Kerk niet in Zondag 52 (antw. op vr. 127):

„Dewijl wij van onszelf alzo zwak zijn, dat wij niet één ogenblik zouden kunnen bestaan.” Bedoeld wordt: tegenover de aanvechtingen van de drie doodvijanden.

Het is daarom „door de kracht van de Heilige Geest”, wanneer de Kerk niet zal onderliggen, „maar altijd sterke wederstand” doen en „eindelijk ten enenmale de overhand behouden.”

Over die „zwakheid” van Gods Kerk hebben onze vaders het in dit artikel VIII, waar zij spreken van: „zoveel hen aangaat”, dat het namelijk zou kunnen geschieden, ja, geschieden zou „van de genade uit te vallen”. Dat „ongetwijfeld geschieden zou” bedoelt dus niet, dat zulks zou kunnen opgesloten liggen in Gods eeuwige Raad en in Christus' verdienste en voorbidding. Dan zou heel de zaligheid der Kerk op zeer losse schroeven staan. O neen, verre vandaar!

En dat laten onze Dordtse vaders duidelijk uitkomen in het vervolg van artikel VIII, waar we vervolgens lezen:

Van de administratie

6 nieuwe abonnees, waarvan 4 afkomstig uit verschillende plaatsen van ons land, maar ook 2 uit Canada werden weer aan ons doorgegeven. Aan giften ontvingen we f 107,50. Voor dit alles hartelijk dank.

Dat de inhoud van het blad gewaardeerd wordt, bleek uit het schrijven van een abonnee, die meedeelde het laatste nummer wel 4 keer gelezen te hebben en het daarna aan anderen had laten lezen, zodat gevraagd werd of wij dit nummer weer op wilden sturen, om het voor zichzelf te bewaren. Aan dit verzoek is natuurlijk voldaan. De Heere mocht het lezen van ons blad voor jong en oud tot zegen stellen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350. A.B

Van de redactie

1. **De Kerk een wonder.** We hopen bij de verschijning van dit nummer alle kopij in bezit te hebben. Dan kan de uitgever aan zijn werk beginnen en proberen het boek tijdig gereed te krijgen. Intussen neem ik gaarne bestellingen aan.

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Per bank werd ontvangen een bedrag van f 500,- als restant van de collecte bij winterlezingen in 1980 van de Chr. Geref. kerken te Urk. Waarvoor hartelijk dank.

B.

„Doch ten aanzien van God kan het ganselijk niet geschieden; terwijl noch Zijn Raad veranderd, noch Zijn belofte verbroken, noch de roeping van Zijn voornemen herroepen, noch de verdienste, voorbidding en bewaring van Christus krachteloos maakt, noch de verzegeling des Heiligen Geestes vrijdeld of vernietigd kan worden.” O, wat een geweldige troost en vastigheid ligt er hier in dit gedeelte opgesloten.

De **VOLHARDING DER HEILIGEN** is alleen en volkomen te danken aan het **werk** van de **VADER**, van de **ZOON** en van de **HEILIGE GEEST**!

Neen, die eeuwige **RAAD** Gods kan nooit veranderd worden. Met andere woorden: dat God die zal kunnen wijzigen, bijvoorbeeld: sommigen uit Zijn Raad schrappen, of andere erbij zetten. Zegt de Heere niet in Jesaja 46 : 10: „Mijn Raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen”?

Maar de Remonstranten leerden immers, dat de volharding der heiligen **voorwaarde** van Gods Verkiezing is en niet als vrucht van de verkiezing moet gesteld worden, terwijl Gods Woord duidelijk het laatste leert.

Tenslotte willen we nog wijzen op Romeinen 9 : 11a, waar we lezen: „Opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve.”

Zo vast liggen ook 's Heeren **beloften**! Nooit kunnen die **verbroken** worden. Neen, nooit zal God die terugnemen of die niet vervullen.

Zijn zij niet met een dure **EED** door God Zelf vastgesteld?

Hebreë 6 spreekt van de „Twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege.” En dat zijn Gods **beloften** en Zijn **EED**!

Ja, schrijft de apostel: „Opdat wij een sterke vertroosting zouden hebben.”

O, mocht de komende Kerk toch meer op die vaste beloften Gods zien met een ootmoedig vertrouwen!

En zijn die kostelijke beloften niet voor.....

armen, onwaardigen, blinden, krachtelozen in zichzelf?

Zo is ook de „roeping Gods” vast. Haar algemene zijde is die van het Evangelie, dat aan „alle creaturen” moet gepredikt worden volgens Christus' eigen bevel. Maar het is noodzakelijk, dat zij worde **toegepast** door de krachtdadige werking van de Heilige Geest. En dat geschiedt „naar Gods voornemen”, zo schrijft de apostel. En daarom kan zij nooit herroepen worden, zoals artikel VIII aangeeft en dat geheel op grond van Rom. 11 : 29: „Want de genade-giften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.”

In de tweede plaats ligt de **VOLHARDING DER HEILIGEN** onwrikbaar vast in het **werk** van de **ZOON**. En wel wat betreft Christus' Middelaars-verdienste.

Zouden de ware gelovigen kunnen afvallen van de genade, dan zou heel die verwerving en de aanbrenging van de gerechtigheid door Christus, en die vòòr God doet bestaan, **ongedaan** gemaakt worden, ja, volkomen krachteloos!

En dat geldt ook de **VOORBEREIDING** van Christus.

Zo heeft Jezus Zèlf Petrus verzekerd aangaande zijn geloof, dat door satan zo ernstig zou worden aangevallen, toen Hij sprak: „Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.”

Ja, welk een rijke troost ligt er in de voorbede van Christus voor al de Zijnen, met name in al hun **AANVECHTINGEN**.

Een treffende afschaduwing van die voorbede vinden we bij de strijd van Amalek met Israël in de woestijn.

Zolang Mozes zijn staf naar de hemel ophief, was Israël de sterkste. Maar ja, op de duur werden zijn handen slap en dan was Amalek de sterkste.

Toch moest Amalek het onderspit delven. Want Aäron en Hur ondersteunden Mozes' handen, zodat de staf omhoog geheven bleef.

Zo blijft Christus elke ogenblik met Zijn voorbede werkzaam voor het Aangezicht des Vaders, pleitend met Zijn doorboorde Middelaars handen op Zijn zoen- en kruisverdienste!

Zou dus Gods volk kunnen afvallen van de genade in de zin van **uitvallen**, dan zou ook de voorbeding van Christus tevergeefs bevonden worden. En dan wordt ook Gods volk beroofd van de vertroosting, welke uit die voorbede voortvloeien.

Een derde weldaad van Christus' Middelaarswerk is: Zijn **bewaring**!

Hij draagt al Zijn volk op Zijn Middelaarshart, zoals dat zo treffend werd afgebeeld in de **borstlap** van de Oud-Testamentische hogepriester. Op die borstlap stonden al de namen van de twaalf stammen Israëls geschreven of gegraveerd.

Christus bewaart de Zijnen in 't strijdperk van dit leven.

Hij getuigt in Johannes 10 : 28 en 29: „En niemand zal ze uit Mijn Hand rukken.” En: „Niemand kan ze rukken uit de Hand Mijns Vaders.” Ja, „Er zal geen klauw achterblijven.”

Wanneer we denken aan de hoogst-ernstige tijd, die we beleven bij al de ontstellende bedreigingen van ondergang, is 't geen wonder, dat velen dermate verontrust worden, bijzonder ook de jeugd, die 't niet meer ziet zitten en men al meer verstrikt raakt in het zogenaamde „doem-denken”, dat is 't „wanhoops-denken” en waardoor men de angst wil wegwerken door 't „drugs-verbruik” of door zichzelf het leven te benemen. Ja, we lezen van die angst in Openbaring 9 : 6:

„En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en zullen die niet vinden, en zij zullen begeren te sterven en de dood zal van hen vlieden.”

Ten slotte ligt de „Volharding der heiligen” vast volgens 't laatste van ons artikel in de „**VERZEGELING VAN DE HEILIGE GEEST**”.

Deze „verzegeling” is als een „waarmarking” van de weldaad: het **EIGENDOM GODS** te zijn geworden.

„Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn”, aldus verklaart de apostel in Romeinen 8 : 16.

Ook wil de Heilige Geest tot de **zekerheid** des geloofs brengen, waarover de laatste artikelen van hoofdstuk V handelen.

Dr.

v.L.

Boeken van Dr. J.G. Woelderink

1.

Er zijn opnieuw een paar boeken van bovengenoemde theoloog uitgegeven en wel:

1. Het Doopsformulier.
2. Het pastoraat rond het Heilig Avondmaal.

Uitgeverij Boekencentrum, postbus 84176, 2508 AD 's-Gravenhage, verzorgde dit. Dr. Woelderink was indertijd een theoloog die van zich deed spreken. Hij had een vaardige pen. Hij stierf in 1956, dus al 25 jaar geleden. Dat nu nog werken van hem worden uitgegeven wijst er wel op, dat zijn gedachten bij velen nog leven.

Voor goed begrip achten we het van belang een belangrijk gedeelte van het Woord vooraf in eerstgenoemd boek over te nemen. Woelderink schrijft:

Men vergist zich toch ten enenmale, als men meent, dat „de Gereformeerde richting” een nauw aaneengesloten eenheid vormt. Dit is organisatorisch niet het geval, in zoverre slechts een deel van haar georganiseerd is in de Geref. Bond, maar evenmin kan van een geestelijke eenheid worden gesproken. Twee stromingen worstelen in haar om de voorrang en juist in de laatste tijden komt dat steeds duidelijker aan de dag.

Tegenover de stroming, die de reformatorische lijn onzer belijdenisschriften wenst te handhaven en door te trekken, staat die andere stroming, die zichzelf als de echt-Gereformeerde aandient, maar in het wezen der zaak verre van Schrift en belijdenis afwijkt. Men kan deze laatste stroming met verschillende namen aanduiden. Het grondtype is dopers, daarnaast of daarin treft de individualistische, de piëtistische of methodistische lijn.

De doperse lijn herkent men onmiddellijk aan de geheel scheefgetrokken verhouding tussen Woord en Geest en tussen wet en evangelie, terwijl de kern van alle vroomheid immer gezocht wordt in de mijding van de wereld. Wanneer men de rust van de Sabbat opvat als wereldmijding, begrijpt men, hoe velen er toe kunnen komen om het sabbatsgebod te maken tot het eerste en grote gebod. De individualistische lijn heeft geen oog voor Kerk en ambt en dus evenmin voor de ambtelijke bediening van Woord en sacrament. Dat is alles dood steigerwerk. Hier en daar bevindt zich nog een kind van God. Hier en daar komt er nog iemand tot bekering.

Als in een kerkeraad nog een kind van God gevonden wordt, als in een gemeente nog mensen tot bekering komen, dan heeft men eigenlijk alles, wat men wensen kan. Kerk, evangelisatie, gezelschap, alles wordt hier gelijkgeschakeld vanwege hun bijkomstige betekenis; de persoonlijke bekering van het individu krijgt hier zulk een nadruk, dat men Gods Kerk niet anders zien kan dan als een aantal individuele gelovigen, over de kerken, evangelisaties, groepen en gezelschappen verspreid.

Het piëtisme is die geestesstroming, die de piëtas, de vroomheid des levens, op de voorgrond schuift **ten koste van** de Goddelijke waarheid. Wat geeft het al is iemand nog zo in de waarheid thuis en hij is onbekeerd! Wat hindert het, of iemand onkundig is in de leer der waarheid, als hij van een vroom en godzalig leven is! Dit wordt ook toegepast op de predikers. Wat heeft men aan een prediking van de zuivere waarheid, als de prediker zelf onbekeerd is! En wat hindert het of een prediker geen onderwijs heeft gehad in de godgeleerdheid, als hij van God zelf geleerd is! Zo iemand kan immer **uit het leven** spreken!

Het methodisme is bij ons meestal een wijziging van het piëtisme in een meer wettische vorm. De weg des levens is in bepaalde étappes afgebakend en spreekt van wat een mens ondervinden **moet**. Op het **moeten** valt de nadruk. De methodistisch aangelegde prediker spreekt niet van wat een christen ondervindt of ondervonden heeft, maar van wat hij ondervinden **moet**. En zo sterk wordt daarop telkens weer de nadruk gelegd, dat het als tot een methode wordt om de mensen tot bekering te brengen. Van deze methode en de gave om deze methode toe te passen verwacht men meer dan van de eenvoudige prediking van het evangelie van Gods genade.

De dopers, dat leert de geschiedenis, hebben de Hervorming niet gedragen en geschraagd, maar ondermijnd en tegengewerkt. Van de doperse richting in onze dagen is ook nooit of te nimmer reformatorische arbeid te ver-

wachten, noch op kerkelijk noch op enig ander terrein.

Wat de Kerk betreft, is b.v. de huidige bestuursorganisatie van de Herv. Kerk voor haar een ideaal-organisatie. Het individualisme in piëtistische of methodistische zin kan zich onder deze organisatie volkomen vrij ontwikkelen, ja wordt er zelfs door begunstigd.

Iets anders schijnt het gelegen te zijn met de mijding der wereld; die verdraagt zich toch niet met een organisatie der Kerk, die alle richtingen wil samenbinden? Hier biedt juist het partijwezen uitkomst. De partij trekt de scheidslijnen tussen zich en de andere partijen zo scherp mogelijk en trekt zich in eigen

Iets anders schijnt het gelegen te zijn met de mijding der wereld; die verdraagt zich toch niet met een organisatie der Kerk, die alle richtingen wil samenbinden? Hier biedt juist het partijwezen uitkomst. De partij trekt de scheidslijnen tussen zich en de andere partijen zo scherp mogelijk, verklaart de andere partijen tot **wereld** en zichzelf tot de partij van de levende God. Men mijdt thans de wereld in die zin zoveel mogelijk en trekt zich in eigen kring angstvallig terug. Dat men zo de onbekeerden ook inlijft in de partij van de levende God, betreurt men niet; deze worden immers de vurigste strijders en de meest onverschrokken ijveraars.

Wanneer de doperse beweging „de Geref. richting” in de Herv. Kerk overweldigt en meesleept, is zij verloren. Tal van leidslieden aarzelen dit te erkennen; zij willen samenbinden, schipperen, dragen en verdragen, om de éénheid van het z.g. Geref. volksdeel niet te breken. Maar wie dit volksdeel bewaren wil bij de leer der Waarheid zal positie moeten kiezen.

Ook al erkent men, dat tal van ware kinderen Gods door de doperse geest worden meege-sleept, ook al wil men de dwalenden dragen en verdragen, de dwaling zelf zal moeten worden afgewezen.

Niet enkel door negatieve bestrijding. Bovenal door de gemeente te gronden en te bouwen op het Woord der Waarheid.

Als in deze strijd om de opbouw van het godsdienstig en kerkelijk leven één ding mij duidelijk is geworden, dan is het de noodzaak om de band tussen verbond en Kerk nauwer aan te halen. Niet alleen ter bestrijding van het individualisme - het verbond is niet opgericht met enkele personen, maar met de gemeente des Heeren - maar bovenal, wijl de Kerk haar Goddelijke roeping en taak alleen klaar kan zien en alleen gelovig kan aanvaarden, wanneer ze deze ziet als verbondsverplichting, dat wil dus zeggen, als integrerend, onafscheidelijk deel van het verbond der genade, zonder hetwelk dit verbond niet kan zijn.

Hier echter kwam ik voor een grote moeilijkheid te staan. De doperse geest heeft ook „de Geref. richting” in de Herv. Kerk de leer des verbonds ontnomen; het besef, dat God de gemeente op de grondslag van het genadeverbond heeft gezet, is ondermijnd en voor een groot deel verloren gegaan. Men weet van de verbonds**beloften** niet meer af; hoe zou men dan de verbonds**verplichting** kunnen aanvaarden?

De moeilijkheden, die hiermede samenhangen, en die ook in de herderlijke zielszorg soms grotelijks benauwen kunnen, hebben mij gedrongen tot 'n nader onderzoek van de betekenis van de kinderdoop. Persoonlijk ben ik daardoor gesterkt in mijn overtuiging, getroost en bemoedigd.

Komen de motieven tot onderzoek en schrijven allereerst voort uit de interne moeilijkheden van „de Geref. richting” in de Herv. Kerk, het onderwerp zelf is van betekenis voor ieder gedoopte, voor iedere richting, voor iedere Kerk. Daarom vlei ik mij, dat deze verhandeling ook buiten „de Geref. richting” en buiten de Herv. Kerk haar lezers zal vinden en ten zeerste zal ik God danken, als menig christen door de lezing van dit werk zich meerder bewust zal worden van de onwankelbare grondslag des geloofs, die God ons gegeven heeft in het verbond Zijner genade, in de beloften Zijner barmhartigheid in Christus Jezus.

Tot zover Dr. Woelderink, die aldus schreef in september 1938.

B.

Om hét Liedboek

4. Reactie op brief van deputaten.

U hebt de brief kunnen lezen van de

deputaten voor onderzoek van het kerkelijk lied. Ik heb mijn best gedaan om deze zo spoedig mogelijk af te laten drukken in ons blad. Ik hoop ook dat u het schrijven ook rustig overwogen hebt. Alles daarin zal verschillende lezers van ons blad niet duidelijk zijn. Dan moeten we de behandeling van deze zaak door deputaten en door de Generale Synode wel hebben gevolgd. Echter duidelijk zal het wel zijn, dat deputaten bezwaar hebben tegen wat ik geschreven heb: de wissel is verlegd en de trein gaat verder. Het ging mij er toen om, dat in feite op de laatste vergadering van de Generale Synode de principiële beslissing is genomen, dat er andere liederen dan Psalmen en Schriftberijmingen gezongen kunnen worden. Dit wordt in deze brief bestreden. Daarin is, dacht ik, de brief van deputaten duidelijk. Dezer dagen ontving ik een brief van één van onze lezers, waaruit het bleek dat dit voor hem duidelijk was.

Vóórdat ik op de zaak inga, wil ik de secretaris van de deputaten, die namens het gehele deputaatschap schreef, hartelijk danken voor deze brief. Het deed me goed een brief te krijgen van een deputaatschap bestemd voor ons blad „Bewaar het Pand”. Een deputaatschap is officieel door de kerken benoemd en moet aan de kerken verantwoording afleggen. Aan ons blad kan zulk een titel niet verleend worden. Wij zijn of liever: ons blad is geen officieel orgaan van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dat is voor ieder die weet hoe het staat duidelijk. Dan doet het mij goed dat je niet beschouwd wordt als een groep revolutiemakers of malcontenten voor wie het een lust is om critiek te leveren. Dat hebben we nooit willen zijn ook niet toen ons blad is ontstaan. We begeren alleen binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken, zonder het „bredere” te vergeten, de beleving van Schrift en belijdenis te zoeken. Ik kan erbij voegen: dat doet ons bezwaar hebben en strijden tegen al de zaken die deze beleving bedreigen.

Nu haast ik me tot de zaak zelf. Daarbij moet het me van het hart dat het vervelend is telkens hetzelfde te zeggen. Het blijkt echter gedurig dat dit niet anders kan. In de brief van deputaten is het bezwaar, zoals boven al gezegd, dat ik geschreven heb: de wissel is verlegd en de trein gaat door..... Dat is volgens deputaten niet waar. De definitieve beslissing moet nog genomen worden en die zal dan pas zijn in 1983, uiteraard D.V. Het gaat hier erom wat men onder „beslissing” verstaat. Voor mij is de principiële beslissing de uitspraak dat andere liederen dan de Psalmen enz. aanvaard kunnen worden. Daarmee is in wezen de vraag die deputaten van de Generale Synode van 1977 mee kreeg: of het principiële verantwoord is in de eredienst andere liederen te zingen dan Psalmen en berijmde Schriftgedeelten? beslist. Nu vraag ik de deputaten in oprechtheid af: heeft de laatste Generale Synode een ander besluit genomen dan dat het principiële verantwoord is? Als ik onder 6 lees (blz. 70 Acta van de Generale Synode 1980) de synode besluit uit te spreken:

- 1) dat de Heilige Schrift het zingen van liederen die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn, niet verbiedt.
- 2) dat in het licht van de uitspraken van de kerk naar eis van de Schrift zeer grote voorzichtigheid betracht dient te worden.
- 3) dat op grond van bovenstaande in de eredienst een aantal schriftuurlijke liederen kan worden aanvaard enz.

dan zal toch ieder die dit leest zeggen: de Generale Synode heeft principiële de mogelijkheid van andere liederen aanvaard? Is dat een duidelijke principiële wending ten opzichte van de kerkelijke vergaderingen vanaf de tijd der reformatie in ons vaderland of niet? Dat is voor mij en voor velen in ons kerkelijk leven de verlegde wissel. Wanneer iemand meent dat dit terecht besloten is, het zij zo. Maar waarom gedaan alsof dit niet gebeurd is? Daar heeft niemand belang bij! Nu: kan het waar zijn, dat een synode zo'n besluit neemt en tegelijkertijd zegt: het kan nog bestreden worden en wanneer die argumenten schriftuurlijk zijn dan nemen we een andere definitieve beslissing? Natuurlijk blijft het recht van de kerken om tegen deze beslissing in appél te gaan en heeft een Generale Synode de plicht om dat naar Gods Woord te beoordelen. Maar dat is heel iets anders als dat een synode in volle ernst besluit en dan zegt: het is toch eigenlijk niet definitief! Het kan nooit zo bedoeld zijn als er onder 9) staat: aan deputaten op te dragen een

definitieve beslissing ten aanzien van het gebruik van Schriftgetrouweliederen voor te bereiden..... Ik dacht dat hier niet voor niets staat: het gebruik van Schriftgetrouwe liederen.

Hetspreken over een definitieve beslissing in die zin zou alleen mogelijk zijn als in de uitspraak zelf dit opgenomen was. In de brief van deputaten is een erkenning van de principiële beslissing die er al is. Zij schrijven zo'n beetje in het midden van de brief: „Wat de principiële zijde betreft dienen kerkeraden met het resultaat van hun bezinning zich geargumenteed te wenden tot de kerkelijke vergaderingen, tot de breedste vergadering onzer kerken toe”. Dat zou nooit nodig zijn als de definitieve uitspraak in principeel opzicht er nog niet was. Dan zou het genoeg zijn als de deputaten, de bezwaren van de kerk gehoord hebbend, deze ter kennis brachten van de Generale Synode, zodat opnieuw eventueel de bezwaren tegen de mogelijkheid om andere liederen te zingen getoetst zouden worden.

Is daarmee het laatste woord gesproken over deze brief? Nee, helemaal niet. Graag wil ik tenvolle waarden wat deputaten schrijven over hun begeerte reacties van de kerken te ontvangen. Zij nodigen uit om praktische en principiële bezwaren in te dienen. Wat hier staat had in een volgend artikel op datgene, waarop deputaten gereageerd hebben, gestaan! Van het begin af aan ben ik ervan overtuigd geweest dat er wél op „Eenstemmig” gereageerd moet worden. Alleen heb ik graag de mogelijkheid daarvan eerlijk tegenover het besluit willen zien. Wanneer er dan zijn die in oprechtheid menen, dat het eigenlijke principiële besluit nog vallen moet, dan heb ik geen lust meer om daar nog veel woorden

aan te besteden. Een gedurige strijd over synodebesluiten doet wel eens de achtergrond van wat drijft, als het goed is, uit het oog verliezen. Ik hoop dat we bewaard blijven voor een stemming: het helpt toch allemaal niets meer. Vele kerkeraden moeten hun stem maar laten horen. Daar worden ze hier in dit schrijven toe opgewekt. Ik hoop in een volgend artikel iets te schrijven over hoe ik zelf de bezwaren denkt te formuleren. Het is een eerlijke zaak als u bezwaren hebt die kenbaar te maken. Het is een geboden zaak. Het gaat dan niet om geweldige bezwaarschriften. Zakelijk en eenvoudig is voldoende. Dan moet de vraag nog onder ogen worden gezien: hoe? Alleen aan deputaten of ook aan de komende Generale Synode? Eén en ander zal nog nadere toelichting nodig hebben.

Voordat ik afscheid neem van de brief nog één ding. In de brief van deputaten staat ook aangehaald het besluit van de Generale Synode, dat „intussen artikel 69 K.O. in de huidige redactie gehandhaafd blijft”. In feite behoefde de Generale Synode dat niet uit te spreken. Het spreekt voor zichzelf dat ieder zich aan de vastgestelde orde in de kerk houdt. Maar het is duidelijk dat dit gebeurd is om een bepaalde praktijk, waarbij al rustig van allerlei liederen gebruik wordt gemaakt, terug te brengen. Nu heb ik daarover een vraag: hebben deputaten ook een brief geschreven aan die kerkeraden van wie het bekend is, dat ze regelmatig andere liederen in de eredienst zingen dan Psalmen en berijmde Schriftgedeelten met de vraag om dit na te laten? Misschien zullen ze zeggen: waarom? Wel, naar „Bewaar het Pand” ging een brief omdat men vreesde dat het synodebesluit verkeerd werd uitgelegd, dan moet er toch ook één naar hen, die door hun praktijk de „definitieve” beslissing ten eerste belemmeren. Ik hoop dat ik die ook lezen zal: die brief krijgt hier ook een plaats!

D. Slagboom.

VISIE OP HET ONDERWIJS

We willen aandacht vragen voor het boek, dat onder deze titel het licht zag bij de Uitgeversmaatschappij J.H. Kok b.v., Postbus 130, 8260 AC Kampen. Het heeft als ondertitel: Contouren van een Gereformeerde beschouwing van de school en is samengesteld door C. Bregman en I.A. Kole. De verkoopprijs van dit boek van bijna 250 blz. is f 29,90.

In het Woord vooraf lezen we o.a. het volgende:

We hebben in deze bundel een aantal

artikelen gebundeld, welke voor het merendeel gepubliceerd werden in (onderwijs-) bladen die in reformatische kringen gelezen worden.

Ook in de onderwijshoek van deze kringen is men niet stil blijven zitten. In de loop der jaren werd een groot aantal artikelen geschreven, die ons te waardevol lijken om weggelaten te blijven in een of ander blad. Door ze te bundelen worden ze in een nieuw en hopelijk zinvoller verband samengebracht.

U zult het ons als samenstellers daarbij niet euvel duiden, dat we de artikelen zoveel mogelijk ongewijzigd lieten. dat is b.v. aan bepaalde namen en jaartallen soms te merken. We zijn er echter van overtuigd dat deze artikelen die voor het grootste deel in de jaren zeventig geschreven zijn, ook voor de jaren tachtig richtinggevend kunnen zijn.

Wij menen dat dit boek een goede steun kan bieden voor de inhoudelijke discussies die naar aanleiding en ten behoeve van het schoolwerkplan op onze scholen gehouden (moeten) worden. Uiteraard denken we dan aan de belangrijke zaak van de identiteit. Er zijn in deze bundel, naar wij hopen, genoeg bouwstenen aangereikt om tot een eigen verwoording hiervan te komen. Voorts denken we met dit boek opleidingsinstituten als de Pedagogische Academie, de Opleidingsschool voor kleuterleidsters en de Sociale Academie te dienen. Omdat voor zover wij weten, voor het eerst een aantal aspecten betreffende reformatisch onderwijs op deze wijze bij elkaar gebracht zijn, kan dit boek steun bieden voor de bestudering van dit type onderwijs.

Over de volgorde van de artikelen nog een enkel woord. We hebben gestreefd naar een zo duidelijk mogelijke opzet. De verschillende rubrieken zijn bedoeld om die duidelijkheid te bevorderen. Het boek heeft echter niet in de hier aangeboden volgorde gelezen te worden. Een ieder kan, daarbij eventueel geholpen door de verschillende rubrieken, zijn eigen invalshoek bepalen.

We spreken de hoop uit dat deze bundel onder de zegen des Heeren mag meewerken om de identiteit van het onderwijs dat zich onvoorwaardelijk gebonden weet aan het Woord van God en de belijdenisgeschriften, te helpen verduidelijken en bevorderen.

Dat laatste vraagt als voorwaarde de persoonlijke verbinding door een waar geloof in de Heere en Zijn Woord. Dan alleen krijgen we zicht op Hem, Die als de God van het verbond nóg steeds kinderen en jonge mensen oproept tot Zijn dienst om zich in de weg van waarachtige wedergeboorte aan Hem over te geven.

De school is ooit een planthof der kerk Gods genoemd. Moge zij die taak ook voor onze tijd waarmaken tot eer van de Koning der kerk! Tot zover de samenstellers. Zij hebben de vele artikelen ingedeeld in de volgende rubrieken: I. Ter inleiding, II. De les van het verleden, III. Crisis in het christelijke onderwijs, IV. Onderwijs, staat en maatschappij, V. Opvoeding en christelijk onderwijs, VI. Discussie over de doelstelling, VII. Het enige fundament, VIII. De drie Formulieren van Enigheid en het onderwijs, IX. De identiteit van het reformatisch onderwijs, X. Let op uw zaak!

De artikelen zijn geschreven door Drs. M. Burggraaf, Drs. A. Vergunst, W. v.d. Zwaag, L. Pieper, Ir. J. van der Graaf, Dr. W. Aalders, Mr. L.J.M. Hage, C. Bregman, Drs. A. Moerkerken, Prof. Dr. W.H. Velema, J. Koppejan, P. Kuyt, I.A. Kole, Drs. A. Maljaars, Drs. A. Noordegraaf, C. Houweling, J. Dankers en J.J. Verhage.

Het is niet doenlijk om aan alle artikelen afzonderlijk aandacht te besteden. Er is een grote verscheidenheid van onderwerpen. Het ene artikel spreekt ons meer toe dan het andere. De belangstelling van de ene lezer is ook weer anders gericht dan die van een ander. We staan niet allen in gelijke positie ten opzichte van het onderwijs. Maar het is natuurlijk wel van grote betekenis, dat we allen doordrongen zijn en steeds meer worden van de roeping, die we ook in dit opzicht hebben. Vooral in onze tijd.

We willen hier een gedeelte laten volgen van het eerste artikel. Dat is de hand van Drs. Burggraaf en heeft tot titel: Waarbepaling van het christelijk onderwijs. Hij schrijft o.a. het volgende:

Actueel.

De achtergronden van de schoolstrijd zijn ook nu nog actueel. Niet in die zin, dat de

bijzondere scholen achtergesteld worden bij het openbaar onderwijs. Integendeel, de financiële gelijkstelling is er en een christelijke school ontvangt evenveel aan financiële vergoedingen als een openbare school.

Wel wanneer we letten op de uitholling van het christelijk onderwijs zelf. Met de verkregen gelijkstelling is ook het gevaar van vervlakking gegeven. Men kan op zijn lauweren gaan rusten, er behoeven geen offers meer gebracht te worden en de waakzaamheid verslapt. En zo kon binnen het christelijk onderwijs (zowel basis- als voortgezet onderwijs) een ontwikkeling op gang komen die de fundamenteën van dit onderwijs ondergraaft.

Algemeen heerst binnen de Gereformeerde gezindte verontrusting over deze ontwikkeling. Ouders schrikken vaak wanneer ze constateren op welke wijze bijbelverhalen verteld worden: „Mooie verhalen, maar niet echt gebeurd, we weten nu beter”, of waarop ongeloofttheorieën aan jeugdigen worden opgedrongen.

In dit licht is de problematiek van de schoolstrijd weer actueel. Moet het onderwijs niet aansluiten bij de geloofsovertuiging van de ouders, of beter bij het belijden der kerk? Moet de christelijke school niet weer een school met de Bijbel worden? Of ook: is het niet de roeping van alle ouders van schoolgaande kinderen om betrokken te zijn bij het onderwijs en het ook als „hun zaak” te zien?

Wordt de eigen inbreng niet onmogelijk gemaakt door richtlijnen van de overheid? Natuurlijk moet een school voldoen aan bepaalde voorwaarden, wil zij voor subsidiëring in aanmerking komen. Maar wanneer de overheid volledig gaat voorschrijven wat gedaan moet worden, inhoudelijk het onderwijs gaat bepalen, dan moet het voorspel van de schoolstrijd een teken zijn. Gelukkig is op dit moment de vrijheid van onderwijs een groot goed; er gaan echter stemmen op het onderwijs zo te centraliseren, dat de nodige speelruimte gaat ontbreken.

Zowel de grondslag van de school, als de betrokkenheid van de ouders en de vrijheid van onderwijs moeten in deze tijd geleerd door de schoolstrijd, van hoge waarde geacht worden.

Verder schrijft Drs. Burggraaf:

Wat is het eigene?

Verschillende keren is gewezen op het eigen karakter van het christelijk onderwijs. Wij willen tenslotte in dit artikel op enkele punten wijzen die, naar ons inzicht, kenmerkend moeten zijn voor de christelijke school.

In de eerste plaats wordt het karakter van de school bepaald door de instelling van het personeel. Men kan verantwoorde statuten bezitten, zonder de juiste instelling van een lerarenteam valt er niets te beginnen. Wanneer een leraar zich in zijn onderwijs niet gebonden en verbonden weet aan de Heilige Schrift (met alle vragen die dat voor zijn vak meebrengt!), dan past hij niet in het team van een christelijke school. Elke gespreksmogelijkheid ontbreekt dan.

Veel discussies binnen het huidige christelijke onderwijs verzanden, omdat de Schrift niet meer als norm aanvaard wordt. Wanneer iemand dan vanuit het Woord Gods zijn standpunt bepaalt, bagatelliseert men dit, door te wijzen op de tijdgebondenheid van de Heilige Schrift. Ook in deze tijd moet uitgangspunt zijn: „Er staat geschreven”.

Wezenlijke vernieuwing van het christelijk onderwijs begint waar onderwijsmensen zich weer persoonlijk aangesproken weten door de Schrift. Dan kan zich weer een gemeenschap vormen die gespreksmogelijkheden geeft. Dan is er ook weer een gemeenschappelijk ideaal.

We zouden meer willen aanhalen, ook uit andere artikelen, maar laat het bovenstaande genoeg zijn om te laten zien, dat we hier te maken hebben met een belangrijk boek. Natuurlijk moet ook alles wat daarin geschreven staat getoetst worden aan Gods Woord. En de gevaren moeten goed en voortdurend worden onderkend. Prof. Velema acht de oudercommissies van betekenis, maar vormen die juist niet een groot gevaar voor reformatische scholen, waar het zoeken is alles te richten naar Gods Woord? Er is in dit boek stof tot bespreking en overdenking en ook op dit gebied geldt het Woord des Heeren: Bewaar het Pand u toebetrouwd.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 22.

Beste jongelui!

„Daarna baarde deze vrouw een zoon en zij noemde zijn naam Simson”.

Richt. 13 : 24a.

We hebben bij dit tekstgedeelte de vorige keer ook stilgestaan en vernomen dat er uit blijkt dat de Heere een Waarmaker van Zijn Woord is. Hij vervult Zijn beloften. Hij doet wat Hij zegt. Daar weten al Gods kinderen van, en die daar niets van weten, daar staat het ergste voor te vrezen, tenzij zij het nog leren.

We hebben ook gehoord dat dit kind net eender geboren is als alle andere kinderen. Het is met smart ter wereld gebracht. Dat is een gevolg van de zonde. Ook ten deze maakt de Heere Zijn Woord waar. Zijn beloften falen niet, maar Zijn bedreigingen ook niet.

Er is echter nog meer te zeggen omtrent de geboorte van dit kind.

Want het is een kind geweest van zondige ouders. Daarom is het in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Het heeft erfzonde gehad. De erfzonde wordt weer onderscheiden in erfschuld en erfsmet. Dat is ook een punt dat onze aandacht wel hebben mag. Want het gaat uit het kerkelijk spraakgebruik, terwijl het toch een bijbels gefundeerd leerstuk is. In Rom. 5 : 19 kunnen jullie lezen dat door „de ongehoorzaamheid van die enen mens velen tot zondaars zijn gesteld geworden”. Het woord „gesteld”, daar komt het hier op aan. In de nieuwe vertaling kom je dit woord niet tegen. Daar staat dat „gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens zeer velen zondaren zijn geworden”.

Doch als je de kanttekening op de nieuwe vertaling leest, dan voegt men het woord „gesteld” er wel weer in. Want het woord „gesteld” wil zeggen dat God de ongerechtigheid van Adam aan zijn nakomelingen toerekent. Zij erven de schuld waarom zij reeds van het uur van hun ontvangenis af aan het oordeel der verdoemenis onderworpen zijn. Doch de kinderen hebben niet alleen erfschuld, maar ook erfsmet. Dat is de inklevende verdorvenheid, die men van Adam als geslachtshoofd erft en dan via de ouders. Er staat in het boek Job 14 : 4: „Wie zal een reine geven uit een onreine? Niet één.” Alle kinderen komen dus onrein in de wereld. En deze aangeboren onreinheid vormt weer de vuile voedingsbodem waar alle dadelijke zonden in het leven uit voortkomen. Zo is het met Simson en zo is het ook met ons en onze kinderen.

Wanneer jullie nog bij de zuivere leer zijn opgevoed zal dit mogelijk geen tegenspraak oproepen. Het is ons zo bij gebracht en zo is het ook door ons aangenomen. Doch of het ook werkelijk zo door ons geloofd wordt is een andere zaak. Dat zullen wij eerst doen wanneer we door de Heilige Geest daarbij bepaald worden. En dat doet de Heere ook bij Zijn kinderen. Zij komen er achter dat zij niet alleen schuldig staan tegenover God, krachtens de zonden die zij bedrijven met gedachten, woorden en werken, maar dat zij reeds schuldig zijn voor dat zij bewust nog ooit een kwade gedachte hebben kunnen denken, laat staan een kwaad woord spreken of een boze daad begaan. Dat de mens schuldig is voor God krachtens zijn geboorte, wordt ook bewezen door de dood van vroegstervende kinderen. De dood toch is een gevolg van de zonde. Want door de zonde is de dood in de wereld gekomen en die is tot alle mensen doorgedaan. Ook tot kleine kinderen. Dus als kleine kinderen sterven, vindt dit ook zijn oorzaak in de zonde. Want er is geen onrechtvaardigheid bij God. Ik weet dat dit niet door iedereen even gemakkelijk verwerkt wordt. Want als men er in de praktijk mee te doen krijgt, ligt het niet zo eenvoudig. Dan kan er zelfs opstand in het hart oprijzen tegen God en al Zijn daden. Er is genade voor nodig, ook om ten deze te leren buigen onder Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert.

Als er niet meer te zeggen zou zijn over de geboorte van een kind, zou het zijn om radeloos bij te worden. Doch nu lees ik naast Richt. 13 : 24a, Luc. 2 : 7a: „En zij baarde haar eerstgeboren Zoon.....”. Die „zij” is Maria, de moeder van de Heere Jezus. Die is ook geboren, gelijk alle andere kinderen geboren worden, doch zonder zonde. Hij

heeft geen erfzonde gehad. Hij kende geen erfschuld en ook geen erfsmet. Hij is ontvangen van de Heilige Geest en daarom ook heilig geboren. Dadelijke zonden heeft Hij ook nooit gekend. In de geboorte van de Heere Jezus ligt een rijke troost voor het geloof. Ik denk hier ook aan wat er in de Heid. Cat. staat vr. en antw. 36: „Wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus”. Antw. „dat Hij onze Middelaar is, en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt”. Hij had geen erfschuld en geen erfsmet. Wie dat echt gelovig mag verstaan, toegepast door de Heilige Geest, gaat onderschrijven, dat hij wel in de eerste Adam verloren ligt, maar dat er nu in de tweede Adam een eeuwige behoudenis ligt en dat ook reeds van het uur van de ontvangenis af aan. Want het is waar: Door de ongehoorzaamheid van één mens zijn velen tot zondaars gesteld geworden. Maar daar staat dan tegenover, dat door de gehoorzaamheid van één Mens (Christus Jezus) velen tot rechtvaardigen zijn gesteld geworden. Zie nogmaals Rom. 5 : 19.

God rekent naar Zijn vrijmachtig welbehagen de schuld van de eerste Adam aan zijn nakomelingen toe, waardoor zij het oordeel des eeuwigen doods onderworpen zijn. Maar Hij rekent ook de gerechtigheid van de tweede Adam aan Zijn kinderen toe, waardoor zij tot rechtvaardigen gesteld worden, door God worden aangezien als hadden zij nooit zonden gekend of gedaan, ja als hadden zij zelf alle gehoorzaamheid volbracht, die door Christus Jezus volbracht is.

Hij heeft de last van de zware toorn van God reeds vanuit de moederschoot gedragen, opdat degenen die daar vanuit de moederschoot reeds onder liggen en daar eeuwig onder zouden moeten verzinken, er van zouden worden verlost.

Voor degenen die dat beleven, krijgt het Kerstfeest rijke betekenis. Dat we aan het Kerstfeest herinneren zal niemand vreemd voorkomen, aangezien we binnen enkele weken dit heilrijke feest weer gaan gedenken. Ik hoop dat jullie dit ook allemaal echt zullen mogen beleven. Dan wordt het geen kerstfeest zoals de wereld dit viert en zoals zoveel kerkmensen het ook vieren. Maar dan wordt het echt feest in de ziel, waarop je zingen kunt en dan met toepassing op je zelf:

*Lof zij de God van Israël,
De HEER! Die aan Zijn erfvolk dacht.
Die door Zijn liefderijk bestel,
Verlossing heeft teweeggebracht.
Een hoorn des heils heeft opgericht
't Geen Hij Davids huis had toegezegd,
Dat wil Hij ons (mij) nu schenken.....*

Ja, ook mij. Wie kan dat wonder verklaren? Hier schiet alleen maar verwondering over, over de goedertierenheden des Heeren, die hemelhoog zijn. Men heeft dan echt „nuttigheid” verkregen uit de heilige ontvangenis en geboorte van Christus, door het geloof. Men schrijft dan God ook geen ongerijmde dingen meer toe. Want dat ik verloren lig, is eigen schuld. En als ik dan van het uur van mijn ontvangenis af aan voor rekening liggen mag van dat geboren Kindeke, is het alleen vrucht van de vrije genade Gods, die dan ook verheerlijkt wordt.

Ik geloof dat de ouders van Simson daar ook iets van hebben verstaan. Want zij hebben hun kind een naam gegeven. Ik lees niet dat zij het kind een naam hebben gegeven in opdracht van God. Zoals onze tekst het zegt, is het gebeurd door de vrouw van Manoah. Mogelijk heeft zij ook ten deze verder mogen kijken dan haar man. Doch hoe het ook zij, de naamgeving is hier van rijke betekenis. Het gebeurde als het kind besneden werd. Dat ook Simson besneden is, staat er niet met zoveel woorden bij, maar dat is als het ware een vanzelfsheid. Het was een oud- testamentisch verbondskind en daarom moest het ook het oud- testamentische verbondsteken ontvangen, namelijk het teken der besnijdenis. Dat was een bloedig teken. Daar het leven met het bloed verwant is, ging er voor de oud-testamentische gelovige een rijke prediking van uit. Namelijk van recht en genade. Dat het kind bloed moest geven, een kind des doods was, was recht. Doch dat het niet „al” zijn bloed moest geven, doch slechts een enkele druppel, dat was genade. Want al het bloed zou gegeven worden door Hem Die gekomen is om alle gerechtigheid te

vervullen, en die al Zijn bloed gegeven heeft, Die Zijn leven gegeven heeft, dat is de Heere Jezus Christus. Daarom konden zij ook hun kind zulk een rijke naam geven. Want Simson betekent: Zon, zonnig of Zonnekind. Ik heb ook gelezen dat er zijn die deze naam Simson van een andere stam afleiden en komen tot de betekenis van „Verwoester”. Doch de meesten houden het op „Zonnekind”, wat ook wij doen. Het is een betekenisvolle naam. Doch ik bemerk al weer dat de mij toegemeten ruimte bezet is, en daarom gaan we de volgende keer daar nog even op door. Denken jullie er vast maar over na. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. van der Ent.

BOEKBESPREKING

De droefheid naar God, door Prof. G. Wisse. Dit is een uitgave van Lindenberg's boekhandel, postbus 4209, 3006 AE Rotterdam. De praktische werkjes van Wisse blijven toespreken. De droefheid naar God is een van die werkjes. De eerste druk zag al meer dan vijftig jaar geleden het licht. Nu is de negende druk verschenen. Het is een werkje voor eenvoudigen en geleerden, die raad en leiding nodig hebben. Het is zeer geschikt als geschenk voor jongelui die belijdenis des geloofs afleggen. En natuurlijk ook om bij allerlei gelegenheden aan deze en gene uit te reiken. Maar ook om het zelf aan te schaffen.

We kunnen slechts hopen, dat ook deze druk weer spoedig uitverkocht is en dat het lezen velen tot zegen zij. Het kost thans gebonden f 16,90. B.

De Nederlandse Gideons

Wij ontvingen het 33-ste jaarverslag 1980-1981 van de vereniging De Nederlandse Gideons, Sportlaan 976 te 's-Gravenhage, postgironummer 53.98.98. Deze vereniging heeft tot doel de verspreiding van de bijbel in hotels, in ziekenhuizen, op schepen en in gevangenissen. Thans zijn aanwezig in

1.885 hotels/motels/pensions	65.494 bijbels
258 ziekenhuizen	18.244 „
51 gevangenissen	1.533 „
17 schepen	4.542 „
2.211	89.833 bijbels

Beschikbaar zijn de bijbel (Nieuwe Testament en de Psalmen) in het Nederlands, het Evangelie van Lucas in het Duits, Engels, Frans en Nederlands, en een Engelse uitgave van de gehele bijbel. Uit een geregelde controle blijkt dat de bijbels veel worden gelezen. In 1980 werden 7.872 bijbels geplaatst.

Nu, in toenemende mate, ook de ziekenhuizen van bijbels worden voorzien, is het devies der vereniging niet alleen: In elke hotelkamer een bijbel, maar ook: In elke ziekenhuiskamer een bijbel!

Enerlei spraak, enerlei Woord een welgemeende dringende oproep!

ENERLEI SPRAAK, ENERLEI WOORD.

Zo was het heel vroeger.
Daaraan is een eind gekomen door de eigenzinnigheid en hoogmoed van de mensen.
Er is een Babylonische spraakverwarring gekomen over de wereld.

ENERLEI SPRAAK, ENERLEI WOORD.

Zo was het vroeger in Nederland ook.
Althans onder het protestantse volksdeel.
Men sprak dezelfde taal.
Een taal die gestempeld was door dezelfde Bijbel, die de mensen lazen.
De Statenvertaling.
Wel genoemd "het Godsgeschenk der Reformatie".

Ook daaraan is een eind gekomen.
In kerkelijk Nederland is een spraakverwarring gekomen.
De verwarring wordt steeds groter.
Men begrijpt elkaar niet meer.
En ook nu komt dat door de eigenzinnigheid en hoogmoed van de mensen.
De theologische wetenschap is gaan heersen over Gods Woord.
Alle nadruk wordt gelegd op de bijbelschrijvers met hun fouten en gebreken.
De volstrekte betrouwbaarheid van de Bijbel als Gods eigen Woord wordt ondermijnd.
De majesteit van het "Zo spreekt God tot de mensen" wordt weggeredeneerd.
Vandaar al die nieuwe vertalingen, waaronder sommigen die Gods Woord tot een "mensenboek" hebben gemaakt en aangepast aan de inzichten van de mensen van nu.
Vandaar ook al de verwarring.

De Statenvertaling is een **letterlijke** vertaling.
De vertalers geloofden, dat de Heilige Schrift van letter tot letter het onfeilbare geïnspireerde Woord van God is.
Daarom vertaalden zij eerbiedig, letterlijk.
Zij geloofden, dat God Zelf door Zijn Geest Zijn Woord gebruikt tot bekering van mensen.
Daarom wisten zij, dat zij het recht niet hadden om de tekst te veranderen om die zo "begrijpelijker" te maken voor de mensen.

Hadden de Nederlandse kerken daar maar aan vastgehouden...
Dan was het nu nog: Enerlei spraak, enerlei Woord!

U kunt eraan meewerken, dat de Schrift in zuivere vertaling onder ons volk bewaard blijft en ook verbreid wordt onder andere volken.
U kunt dat doen door een gift.
(Giro 1.355 824 t.n.v. Penningmeester GBS, Veenendaal)
Beter is het nog, om donateur van de GBS te worden. Dan krijgt u vier maal in het jaar het informatieve blad Standvastig toegestuurd.
U bepaalt zelf elk jaar hoeveel u wilt geven (minimum vijf gulden).
Standvastig houdt u op de hoogte van het vele werk.

Het appel dat de GBS dan ook wil doen op de kerkelijke gezindte in ons land, bedoelt niet in de eerste plaats het aantal donateurs te vermeerderen. Ook dat is nodig, om stelling te kunnen nemen tegen de vele aanslagen op de 'reine sprake' van het Woord des Heeren.

Doch de opzet van de landelijke actie - in de zin van een bijzondere bedrijvigheid - beoogt extra aandacht te vragen voor de noodzakelijkheid van een onafhankelijke, GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING.

Daartoe verspreidt de GBS een informatieve folder onder de titel "Enerlei spraak, enerlei Woord". Deze folder wordt D.V. in de week van 23-28 november in grote getale verspreid.

Mocht u deze folder niet ontvangen, dan kunt u deze gratis aanvragen via Antwoordnummer 801, 3330 WD Hendrik-Ido-Ambacht.

Lees deze folder rustig door. En denkt u er eens over na.

Realiseer uzelf, hoe belangrijk het is om, wanneer u dezelfde taal wilt kennen en spreken, het noodzakelijk is dat u over de juiste vertaling beschikt, de Statenvertaling dus.

Opgave van nieuwe donateurs aan de plaatselijke Comité's of Districtsbesturen of direct aan het secretariaat:

GBS, - antwoordnummer 18, - 3300 WB Dordrecht, waarvoor geen postzegel geplakt hoeft te worden.

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
Secr. GBS antwoordnr. 18, 3300 WB DORDRECHT.

AANMELDING STUDENTEN

Zij, die gedurende het schooljaar 1982/1983 de Pedagogische Akademie of de Opleidingschool voor kleuterleidsters willen bezoeken, dienen zich daarvoor zo spoedig mogelijk aan te melden.

Onderwijzersopleiding

Tot de P.A. zijn toelaatbaar zij die het diploma gymnasium, atheneum, havo, v.h.b.o., het zgn. „duimdiploma" v.w.o. of de akte van bekwaamheid als leidster bij het kleuteronderwijs bezitten.

Opleiding voor kleuterleidsters

Tot de O.K. zijn toelaatbaar zij, die het diploma mavo 4, een bewijs van onvoorwaardelijke bevordering van klas drie naar klas vier van gymnasium, atheneum of havo of een diploma m.h.b.o. bezitten.

Internaat

Studenten, die te veraf wonen om heen en weer te reizen tussen hun woning en de school, kunnen gehuisvest worden in het internaat.

Rijksstudietoelagen

Tot 1 februari 1982 staat de mogelijkheid open om een rijksstudietoelage aan te vragen bij het Ministerie van Onderwijs, afd. Rijksstudietoelagen, postbus 30006, 9700 RH Groningen. Desgewenst worden aanvraagformulieren verstrekt door de dekaan van de thans bezochte school of door de administrateur van onze scholengemeenschap.

Voorlichting en aanmelding

Voorlichtingsfolders en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij de dekaan van de thans bezochte school of worden op aanvraag door ons toegezonden.

Adres

Aanmeldingen dienen te worden gericht aan: Scholengemeenschap „De Driestar”, afd. beroepsopleiding, Ronsseweg 557, 2803 ZL Gouda. Tel. 01820 - 26233.



vakantiecentrum de VERRASSING op TEXEL
heeft er een aangrenzend pand bij. Komt u het ook uitproberen? Volledig pension, verwarmde kamers, prijs slechts f. 42.50 p.p.d. Al 26 jaar het adres voor pension, sta-caravans en bungalows. Neem vrijblijvend even contact op. Tel 02223 - 661 of 391.

JOHANNUS

**Hét elektronische orgel
voor klassieke muziek.**



OPUS 18

**JOHANNUS orgel
vanaf f 8.300,-.**

Dealer van o.a.: JOHANNES, VISCOUNT, OMEGAN. Komt u eens geheel vrijblijvend deze orgels beluisteren en bespelen. Ook kunt u de 4-kanalen akoestiek beluisteren.

- * Landelijke service
- * Hoge inruil
- * Franco thuis door heel Nederland
- * Gaarne telefonische afspraak

nie. deij
VIANEN Orgels
Voorstraat 89
Tel. 03473-76170

ALLE BEGRIP TE BOVEN (82)

19. Frances en haar zonen (3).

Het lijkt er niet op, dat Mr. Bourne Frances ooit ontmoet heeft, maar hij had grote belangstelling voor haar geval, vooral in het geestelijke welzijn van haar zonen, toen die de een na de ander in Londen kwamen voor hun verschillende opleidingen. In de tijd van het eerste bezoek van Mr. Bourne aan Pulverbach in 1838 maakte hij kennis met de oudste twee zonen. William schijnt werkelijk in het dorp geweest te zijn, toen hij bij zijn grootvader Gilpin moet hebben gelogd in de vacatie van het St. John's College in Cambridge, waar hij een theologische opleiding begon, die hij later opgaf. William, toen een en twintig jaar, een ontvankelijke leeftijd, moet ernstig gepeinsd hebben over de vreemde vertoning, dat twee van zijn tantes de pastorie verlieten en naar een kleine woning gingen om een heer uit Londen te horen preken, een heer, die klaarblijkelijk niet in het huis ontvangen werd. Mr. Bourne zelf zinspeelt op deze tijd een jaar of twee later, als hij zegt: „Ik kan u niet vergeten noch de manier waarop wij elkaar voor het eerst in Pulverbach ontmoetten”. We vragen ons af of ze elkander toevallig op een weg ontmoet hebben en de verbaasde jongen vond dat Mr. Bourne heel anders was dan hij zich voorgesteld had.

Gedurende datzelfde bezoek schreef Mr. Bourne werkelijk een brief aan de tweede jongen, Joseph, toen hij ten huize van Mrs. Morris of van Sukey was en hij vertelde hem, dat de verborgenheid des Heeren is voor die Hem vrezen. „Degenen, die deze vrees bezitten”, schreef hij, „hebben altijd (meer of minder) enige kennis van wat waarheid is en waar deze is en zij spreken er niet onophoudelijk over als ze hier of daar of waar ook zijn. Je hebt veel listige vijanden van binnen, die zullen twisten en zeer wijs redeneren en als je tegenwoordige godsdienst alleen maar in het vlees is, zal het niet lang duren of deze komt aan het einde en dat alleen al wegens het gemis van de vrees des Heeren. Je zult merken, dat het een gemakkelijke zaak is om overreed te worden om een veelbetreden pad te gaan, dat velen effen en gelijk gemaakt hebben; het schijnt dat het niet zoveel kruisen en moeilijkheden geeft en niet getekend is door dweperij en leerstellingen en niet smal en begrensd genoemd wordt. Dit is waar, maar de vrees des Heeren zal beven voor het veelbetreden pad en in gedachte brengen, wat God zegt: „Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk”.

Joseph waardeerde deze brief en stuurde hem naar zijn oom Bernard, die toen hij hem terugzond zei: „Ik kan je geen beter en geschikter raad geven dan Mr. Bourne. Deze vrees des Heeren zal als zij in ons gewerkt wordt ons door alle

moeilijkheden heen helpen. Het is Zijn eigen gave in het verbond: „Ik zal Mijn vrees in hun hart geven”. Het is bemoedigend, als we er een verlangen naar krijgen, want zij zal komen als er naar gevraagd wordt, zoals ik mij kan herinneren, dat Mr. Nunn zegt: „Eén ding heb ik opgemerkt: wat we ook bewerken, dat groeit”. Ik smee je niet er over te denken te wachten tot je weet, dat je Christus kent, voordat je begint gebruik van Hem te maken. Dit is, geloof ik, de voornaamste strik, waarin de vijand je vast houdt. Voed die tere hoop, dat Christus je gunstig gezind was. Je kunt nooit genoeg bemoediging uit zo'n hoop trekken, als ze meebrengt, dat je naarstiger gaat zoeken in plaats van tevreden te wezen zonder verder te gaan”.

Gedurende de veertiger jaren van de negentiende eeuw (welke, even tussen haakjes, de jaren waren van veelomvattende spoorweg-aanleg over geheel Engeland) had Matilda het genoegen om voor de zonen van Frances te mogen zorgen in haar huis in de Charlesstraat, zolang zij hun opleiding volgden, in verschillende gevallen van architectuur en medicijnen. De jongens bezochten de Kapel van Mr. Burrell en gingen naar de bijeenkomsten van Mr. Bourne, als ze tijd hadden, en ontmoetten Mr. Nunn, Mr. Abbot en de overigen. Eén van hen liet dit liefelijke huldeblijk voor zijn tante Matilda achter: „Niemand die haar kende zou kunnen twijfelen aan de rijkdom die zij bezat in de levende vrees Gods. Deze werd tot zegen voor anderen, vooral in de aanbiddelijke voorzienigheid Gods voor verschillende van haar neven uit Norton-sub-Hamdon, die toen ze naar Londen kwamen bij haar woonden”.

De vaderlijke brieven van Mr. Bourne waren van de een en ander verzameld. „Alleen God weet”, schrijft hij, „waarom u met nog sommige anderen gedurig in mijn gedachten en in mijn gebeden zijt”. Op een andere keer: „Ik heb zo'n belangstelling voor u gehad en heb die nog, dat ik u graag getroost en onderwezen zou hebben gezien in de dingen die de zaligheid vergezellen. Ik geloof dat die verborgen overdenkingen en de angsten die u ondervindt u met een verlangend oog tot de Heere doen opzien, met zulke woorden als deze: „O, dat ik wist waar ik Hem kon vinden! Hoe zal ik de dood en het oordeel zonder Hem kunnen doorstaan?” Dit zijn de vreesaanjagende gedachten die ik had toen ik voor het eerst over de godsdienst begon na te denken; zij waren onder de inblazingen van de Geest, die mij sterk tot Jezus Christus deden roepen”.

De jongemannen, William, Joseph, Samuel en Charles, gingen door diepe wateren. William leed gedurende achttien maanden aan een ziekte aan de knie, die in een amputatie eindigde. Charles werd zo ziek, dat er voor zijn leven gevreesd werd en een van de anderen kwam in een gelijke toestand terecht.

POEDEROYEN

Het bestuur van de Ver. tot het verstrekken van Kleuter- en Basisonderwijs op Reformatische grondslag te Poederoyen, gemeente Brakel, vraagt voor haar 1-klassige kleuterschool een

HOOFDLEIDSTER

per 1 februari 1982 of z.s.m. daarna.

Godsdienst: bel. lid der Ned. Herv. Kerk op G.G., Ger. Gem. of Chr. Ger. Kerk.

Inlichtingen worden u verstrekt door de huidige hoofdleidster mevrouw Kapel, tel. 04187 - 2405, school of 1574 privé en door de voorzitter, G. de Boef, tel. 04187 - 1256.

Sollicitaties kunt u richten aan de secretaris, Chr. ten Hagen, Dorpsweg 3a, 5307 HK Poederoyen.

ZENUWACHTIG ?

Geheel plantaardige Zenuwtabletjes ! Werken rustgevend en ontspannend. Kuur voor een maand f 15,—

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels, o.a. Migraine, Maag, Maag-zweer, Niersteen, Reumatiek, Gewrichts-reumatiek, Slapeloosheid, Vermagering. Kuur voor een maand f 12,50

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023 324606. Postgiro 190609.

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzamen, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.



Het adres voor al uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal



STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.

Vooral gericht op hulp van kinderen in Guatemala, Haiti, India en andere landen.

Inf. voor fin. adoptie: J. Slot, Rembrandtlaan 10, 3941 CH Doorn, tel. 03430 - 4103.

"GROOT NIEUWS" voor U, EEN RAMP VOOR DE KERK ".....

door A. Bergsma

Hierin wordt duidelijk aangetoond, dat **SCHRIFT EN BELIJDENIS** ernstig aangetast worden door deze "verklarende" bijbelvertaling.

Heel wat gezinnen verkeren in nood omdat al meer blijkt dat deze z.g. missionaire vertaling van het Nieuwe Testament, langzamerhand haar weg gevonden heeft op scholen verenigingen, op het evangelisatieterrain en in de kerken.

De brochure bevat een gefundeerde waarschuwing tegen deze Schriftvervalsing, waarvan straks ook het Oude Testament in de omgangstaal op de markt komt, in samenwerking met de R.K. Bijbelstichting!

Kerkelijke voorlichting of bespreking van deze Schriftondermijnende uitgave wordt helaas in vele gevallen gemist.

Overtuigt U door kennis te nemen van deze uitgebreide brochure, 60 pagina's met enkele illustraties, prijs f 4,75 excl. porto.

Te bestellen bij het secretariaat:

G.B.S. antwoordnummer 18, 3300 WB Dordrecht, zonder postzegel te plakken.



GBS

Machtiging No. 18
3300 WB Dordrecht